

Cover Page

Universiteit Leiden

The following handle holds various files of this Leiden University dissertation:
<http://hdl.handle.net/1887/61141>

Author: Louter, M.A.

Title: The migraine triad: chronification, depression, and medication overuse

Issue Date: 2018-01-30

List of publications

Scientific papers

1. Stam AH, Louter MA, Haan J, de Vries B, van den Maagdenberg AMJM, Frants RR, Ferrari MD, Terwindt GM; *A long-term follow-up study of 18 patients with sporadic hemiplegic migraine*. Cephalalgia 2011;31(2):199-205
2. Louter MA, Terwindt GM, Veen G, Ferrari MD, Zitman FG; *Migraine en depressie verdienen gezamenlijke zorg*. Ned Tijdschr Geneeskd. 2010;154(29):1369-1375
3. Tobias Freilinger, Verner Anttila, Boukje de Vries, Rainer Malik, Mikko Kallela, Gisela M Terwindt, Patricia Pozo-Rosich, Bendik Winsvold, Dale R Nyholt, Willebrordus P van Oosterhout, Ville Artto, Unda Todt, Eija Hämäläinen, Jessica Fernandez-Morales, Mark A Louter, Mari A Kaunisto, Jean Schoenen, Olli Raitakari, Marta Vila-Pueyo, Hartmut Göbel, Erich Wichmann, Cèlia Sintas, Andre G Uitterlinden, Albert Hofman, Fernando Rivadeneira, Axel Heinze, Erling Tronvik, Cornelia M. van Duijn, Jaakko Kaprio, Bru Cormand, Maija Wessman, Rune R Frants, T. Meitinger, Bertram Müller-Myhsok, John-Anker Zwart, Markus Färkkilä, Alfons Macaya, Michel D Ferrari, Christian Kubisch, Aarno Palotie, Martin Dichgans, Arn M.J.M. van den Maagdenberg for the International Headache Genetics Consortium. *Genome-wide association analysis identifies susceptibility loci for migraine without aura*. Nat Genet. 2012;44(7):777-782.
4. Louter MA, Bosker JE, van Oosterhout WPJ, van Zwet EW, Zitman FG, Ferrari MD, Terwindt GM. *Cutaneous allodynia as a predictor of migraine chronification*. Brain 2013;136(11):3489-3496
5. Smelt AFH, Louter MA, Kies DA, Blom JW, Terwindt GM, van der Heijden GJMG, de Gucht V, Ferrari MD, Assendelft WJJ. *What do patients consider to be the most important outcomes for effectiveness studies on migraine treatment? Results of a Delphi study*. PLOS One 2014;9(6):e98933
6. Louter MA, Wardenaar KJ, Veen G, van Oosterhout WPJ, Zitman FG, Ferrari MD, Terwindt GM. *Allodynia is associated with a higher prevalence of depression in migraine patients*. Cephalalgia 2014;34(14):1187-1192
7. Louter MA*, Fernandez-Morales J*, de Vries B, Winsvold B, Anttila V, Fernandez-Cadenas I, Vila-Pueyo M, Sintas C, van Duijn CM, Cormand B,

- Álvarez-Sabin J, Montaner J, Ferrari MD, van den Maagdenberg AMJM, Palotie A, Zwart JA, Macaya A, Terwindt GM[#], Pozo-Rosich P[#]. *Candidate gene association study searching for genetic factors involved in migraine chronification*. Cephalalgia 2015;35(6):500-507
8. Louter MA*, Pijpers JA*, Wardenaar KJ, van Zwet EW, van Hemert AM, Zitman FG, Ferrari MD, Penninx BW, Terwindt GM. *Symptom dimensions of affective disorders in migraine patients*. J Psychosom Res 2015;79(5):458-463
  9. Pijpers JA*, Louter MA*, de Bruin ME, van Zwet EW, Zitman FG, Ferrari MD, Terwindt GM. *Detoxification in medication-overuse headache, a retrospective controlled follow-up study: Does care by a headache nurse lead to cure?* Cephalalgia 2016;36(2):122-130
  10. Van Oosterhout WP, van Someren EJ, Louter MA, Schoonman GG, Lammers GJ, Rijsman RM, Ferrari MD, Terwindt GM. *Restless legs syndrome in migraine patients: prevalence and severity*. Eur J Neurol 2016;23(6):1110-1116
  11. Louter MA*, Wilbrink LA*, Haan J, van Zwet EW, van Oosterhout WP, Zitman FG, Ferrari MD[#], Terwindt GM[#]. *Cluster headache and depression*. Neurology 2016;87(18):1899-1906
  12. Louter MA*, Pelzer N*, de Boer I, Kuijvenhoven EC, van Oosterhout WP, van Zwet EW, Ferrari MD, Terwindt GM. *Prevalence of depression in a large hemiplegic migraine cohort*. Neurology 2016;87(22):2370-2374
  13. Wilbrink LA*, Louter MA*, Teernsta OPM, van Zwet EW, Huygen FJPM, Haan J, Ferrari MD, Terwindt GM. *Allodynia in cluster headache*. Pain 2017;158(6):1113-1117
  14. Louter MA, Ward TN, Terwindt GM. *Chronic Headache: what's in a name?* Neurology 2017;89(3):224-225 (editorial)
  15. Louter MA, Robbins MS, Terwindt GM. *Medication overuse headache: an ongoing debate*. Neurology 2017;89(12):1206-1207 (editorial)
  16. van Oosterhout WPJ, van Someren EJW, Schoonman GG, Louter MA, Lammers GJ, Ferrari MD, Terwindt GM. *Chronotypes and circadian timing in migraine*. Cephalalgia 2017 [epub ahead of print]

Book chapters

Louter MA, Maassen van den Brink A, Dekker F, Terwindt GM, Ferrari MD. *Hoe veilig zijn triptanen?* Cursusboek Boerhaave nascholingscursus voor huisartsen. November 2009, ISBN 978-90-6767-662-5, p. 21-36

Terwindt GM, Kies DA, Louter MA. *Chronisch dagelijkse hoofdpijn*. Biemond cursusboek 'Pijn en hoofdpijn'. January 2012, ISBN 978-90-76756-27-1, p.45-56

Curriculum vitae

Mark Louter was born in Moerkapelle on August 24, 1982. After finishing athenaeum at the Driestar College (Gouda) in 2000, he started Medical School at Leiden University. During his medical study he performed a scientific internship under supervision of dr. G.M. Terwindt, performing a 10-year follow-up study on patients with Sporadic Hemiplegic Migraine. After finishing his clinical rotations he achieved his medical degree in 2009. He started working as a researcher in training at the departments of Neurology and Psychiatry of the Leiden University Medical Centre. His research, supervised by prof. Michel Ferrari (neurologist), dr. Gisela Terwindt (neurologist) and prof. Frans Zitman (psychiatrist), focused on the comorbidity of migraine with depression, and the involvement of medication overuse and chronification of migraine in this comorbidity. In June 2013 Mark started his training in Psychiatry at the Leiden University Medical Centre and GGZ Rivierduinen, under supervision of prof. Roos van der Mast and drs. Frank Huisman. He is currently working as resident in Psychiatry at 'De Viersprong', a psychotherapeutic centre for patients with severe personality disorders in Bergen op Zoom.

Dankwoord

Mijn dank gaat eerst en vooral uit naar Gisela Terwindt, die mij in meer dan 10 jaar tijd zowel wetenschappelijk-inhoudelijk als persoonlijk heeft begeleid en gevormd. Michel Ferrari, dank voor de plaats in je gerenommeerde onderzoeksgroep, waar ik als toekomstig psychiater me toch altijd op mijn plek heb gevoeld. Ik dank Frans Zitman voor zijn relativerende aanwezigheid op afstand, als psychiatrisch geweten van dit proefschrift.

De patiënten die deelnamen aan de verschillende vormen van onderzoek die hebben geleid tot de publicaties in dit proefschrift, wil ik danken voor hun bijdrage aan kennis over de migrainedriehoek. Zonder bereidwillige patiënten, die keer op keer vragenlijsten kregen in te vullen, of bloed lieten afnemen, of in welke vorm ze dan ook hebben bijgedragen, was dit proefschrift niet tot stand gekomen. Ik ben hen daarvoor zeer erkentelijk.

De kamer- en ganggenoten van de K5, met name Ron van Oosterhout en Ronald Zielman, ben ik dankbaar voor prachtige jaren, waarin spanning en ontspanning, wetenschappelijk en profaan, elkaar in een prettig tempo opvolgden. Samenwerken op wetenschappelijk gebied heeft geleid tot veel gezamenlijke publicaties, waarvoor in het bijzonder dank aan Anine Stam, Boukje de Vries, Antonette Smelt, Ron van Oosterhout, Poldi Wilbrink, Nadine Pelzer en Gerthe Veen. Wetenschapsstagestudenten hebben gedurende mijn gehele onderzoeksperiode een belangrijke bijdrage geleverd aan de dataverzameling, waarvoor dank. Met veel plezier kijk ik ook terug op het voorbereiden en uitvoeren van de CHARM trial, met Gisela Terwindt, Mark Kruit, Dennis Kies en Judith Pijpers. Jennifer Trouerbach wil ik danken voor de samenwerking op de hoofdpijnpolikliniek, zowel in het kader van de wetenschap als de patiëntenzorg.

Tijdens mijn opleiding tot psychiater is er veel tijd geweest om wetenschappelijk werk te kunnen verzetten, met dank aan mijn opleider Roos van der Mast. Zij is in de afgelopen jaren meer dan wie ook inspirerend en vormend geweest voor de manier waarop ik het vak van psychiater wil uitoefenen. Frank Huismans, Bert van Hemert, Joost Fransen en Ineke Gras, dank voor de manier waarop jullie mij hebben geholpen na te denken over mijn toekomst. Martijn van Noorden, je bent een continue factor geweest sinds mijn eerste binnenkomst op de afdeling Psychiatrie in 2008. Dank voor je begeleiding bij wetenschap en kliniek, maar ook op persoonlijk vlak.

Hanneke, we delen geloof, hoop en liefde, en dat is goed. Het maakt me gelukkig dat we in de jaren die achter ons liggen beiden met toewijding, plezier en passie konden werken aan wat ons inspireert. Emma, Hugo en Marcus: *Geluk is langzaam naar beneden gaan en daar zitten wachten op stappen, tussen muren bedekt met tekeningen: vaders, moeders, kinderen, tafel, huis, voorgoed aan het ontbijt. En ik was één van hen* (R. Kopland, 'Er moeten toch mensen wonen' uit: Verzamelde gedichten, 2006).